

**Protokół**  
**XXXI posiedzenia plenarnego (tryb mieszany)**  
**Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego**  
**w dniu 17 kwietnia 2025 r.**  
**na Uniwersytecie Warszawskim**

**Środa 17 kwietnia 2025 r.**

**I. Otwarcie posiedzenia**

Przewodniczący Rady Głównej prof. M. Pałys przywitał ministra Marka Gzika Sekretarza Stanu w MNiSW, panią prof. Bogumiłę Kaniewską, Przewodniczącą KRASP, pana prof. Pawełczyka, Przewodniczącego Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej KRASP oraz członków Rady Głównej i gości uczestniczących w posiedzeniu.

**II. Przyjęcie porządku obrad**

Rada przyjęła zaproponowany porządek obrad.

\*\*\*

Przewodniczący Rady Głównej poprosił o zabranie głosu ministra Marka Gzika.

Minister odniósł się do ewaluacji, która jest jednym z kilku bieżących tematów, nad którymi trwają prace. Podkreślił, że dominującym kryterium powinny pozostać publikacje w punktowanych czasopismach, dzięki któremu polskie uczelnie poprawiły swoje pozycje w rankingach międzynarodowych. Kwestią otwartą jest, w jakiej formule punkty będą przyznawane. W tej kwestii ważne są dyskusje ze środowiskiem, tak by można ogłosić ostateczne zmiany i przystąpić do pracy.

Kolejnym tematem wokół, którego trwają dyskusje, jest nowelizacja ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Minister poruszył kwestię przepisów dotyczących rektorów. Jego zdaniem, silny mandat rektora w kilku przypadkach zadziałał negatywnie na środowisko uczelni, choć niewątpliwie przeważają wśród rektorów postawy etyczne.

Minister nawiązał do reformy ustawy o Polskiej Akademii Nauk, która jest w trakcie przygotowania. Propozycja ministerstwa nie spotkała się z akceptacją środowiska, więc ministerstwo się z niej wycofało. Propozycja ustawy prezesa PAN, jest dyskutowana, niemniej jednak również spotkała się z szeregiem krytycznych uwag.

Równie aktualnym tematem jest program Inicjatywa Doskonałości-Uczelnia Badawcza(IDUB), jego ewaluacja oraz kontynuacja. Program będzie kontynuowany, jednak o ostatecznej jego formie zdecydują dyskusje ze środowiskiem. Ważną kwestią pozostają warunki finansowe, które mogą uniemożliwić poszerzenie grona uczelni z 10 do 12. Został powołany zespół, który będzie przygotowywał założenia do nowej edycji programu IDUB oraz na etapie tworzenia jest zespół ekspertów międzynarodowy.

### III. Wystąpienia wprowadzające do dyskusji o przyszłym konkursie IDUB

Profesor Bogumiła Kaniewska przybliżyła informacje dotyczące prawnych uwarunkowań programu IDUB, który został wprowadzony przez nową ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stanowił jeden z kluczowych elementów reformy nauki i szkolnictwa wyższego. Do jego celów należało:

1. Zwiększenie wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój światowej nauki;
2. Wzmocnienie współpracy badawczej z instytucjami naukowymi o wysokiej renomie w skali międzynarodowej;
3. Podniesienie jakości kształcenia studentów i doktorantów;
4. Przygotowanie i wdrożenie kompleksowych rozwiązań służących rozwojowi zawodowemu pracowników uczelni;
5. Podniesienie jakości zarządzania uczelnią.

Prof. Kaniewska podkreśliła niezwykle istotną rolę programu IDUB w procesie zmian strukturalnych i kulturowych, prowadzących do transformacji wyróżnionych uczelni w uczelnie badawcze. Jednak jak zauważa - jeśli za ważniejszą uznaje się jakość, a nie ilość wyników badań, należałoby przemyśleć kształt nowej edycji programu, poczynawszy od obligatoryjnych wskaźników, poprzez sztywne trzymanie się ram wcześniej zaplanowanych harmonogramów, nieprzystających do zmieniającej się rzeczywistości, aż po zmiany formalne (przepisy znowelizowanej ustawy).

Po kilku latach funkcjonowania programu, zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, prof. Kaniewska zwraca uwagę na zmiany, które warto byłoby uwzględnić w kolejnej edycji:

- Bardziej elastyczne wydatkowanie środków, w raportach wskazywanie zakresu proponowanych zmian;
- Ocena programu powinna skupiać się na osiąganiu założonych celów, a nie na rozliczaniu każdej złotówki;
- Nowa edycja powinna odchodzić od wąsko rozumianej dyscyplinarności, umożliwiając uczelniom elastyczne działanie, w zależności od przyjętych założeń i dróg realizacji;
- Konieczne jest opracowanie nowych wskaźników, bardziej jakościowych, a nie stricte ilościowych, całkowicie niezwiązanych z obecną praktyką ewaluacyjną.

Profesor Marek Pawełczyk podkreślił główne priorytetowe założenie programu, którym było podniesienie międzynarodowego znaczenia działalności uczelni, tj. wyłonienie i wsparcie podmiotów, które będą dążyć do osiągnięcia statusu uniwersytetu badawczego, a także będą w stanie skutecznie konkurować z najlepszymi ośrodkami akademickimi w Europie i na świecie.

IDUB to kompleksowy program rozwoju obejmujący:

- Badania naukowe (zwłaszcza w wybranych obszarach priorytetowych);
- Jakość kształcenia (z naciskiem na włączanie studentów w badania naukowe oraz kształcenie doktoranckie, w tym międzynarodowe rekrutacje);
- Rozwój kadry akademickiej;
- Zarządzanie uczelnią;
- Internacjonalizację – zarówno nauki, jak i dydaktyki.

Możliwości jakie daje IDUB:

- Umożliwia transformację uczelni i zmianę kultury pracy, dając do tego narzędzia
- Mobilizuje władze uczelni i całą wspólnotę
- Łączy autonomię uczelni z odpowiedzialnością za efekty
- Jest wyrazem zaufania państwa do środowiska akademickiego

Prof. Pawełczyk odniósł się do oceny I edycji konkursu IDUB przez zespół międzynarodowych ekspertów. We wnioskach ocenianych przez ekspertów uczelnie przedstawiły m.in. analizę własnego potencjału, określone wskaźniki oraz plany rozwoju obejmujące cele i działania dotyczące przede wszystkim:

- zwiększenia wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój światowej nauki;
- wzmocnienia współpracy badawczej z ośrodkami naukowymi o wysokiej renomie w skali międzynarodowej;
- podniesienia jakości kształcenia studentów i doktorantów;
- poprawy polityki kadrowej na uczelni;
- podniesienia jakości zarządzania uczelnią.

Uczelnie były również zobowiązane do wskazania priorytetowych obszarów badawczych, w obrębie których będą prowadzić zintensyfikowaną działalność naukową.

Wnioski przedstawione przez uczelnie były oceniane pod względem: poziomu merytorycznego; istotności założonych celów dla podniesienia międzynarodowego znaczenia działalności uczelni; adekwatności opisywanych działań do założonych celów; potencjału uczelni. Ocena miała charakter ekspercki. Poza oceną opartą na zawartości wniosku, międzynarodowy zespół ekspertów przeprowadził przesłuchania przedstawicieli wszystkich uczelni. Wszystkie 10 uczelni – laureatów I konkursu IDUB uzyskało pozytywną ocenę śródkresową w 2023 r.

Prof. Pawełczyk zwrócił uwagę na to, czym wyróżnia się IDUB na tle innych programów:

- jest skierowany do uczelni z dużym potencjałem, gotowych na poważne zmiany;
- wymaga mobilizacji całej społeczności akademickiej i każdej jej grupy;
- wymaga wytyczania ambitnych celów i odważne pokonywanie własnych słabości;
- to NIE jest konkurowanie między uczelniami w kraju.

Każda z uczelni określiła własne priorytetowe obszary badawcze i strategie osiągnięcia efektów. Nie ma jednego „właściwego modelu”.

Prof. Pawełczyk podkreślił, że znaczące zmiany zasad mogłyby doprowadzić do zaprzestania dotychczasowych działań uczelni biorących udział w programie. Wskazał, że warto kontynuować model oceny eksperckiej dokonywanej przez osoby, które stoją za sukcesami swoich renomowanych uczelni. Nie należy przerywać transformacji uczelni oraz poszerzyć grono laureatów.

Profesor Kistryn podziękował prof. Kaniewskiej i prof. Pawełczykowi za wystąpienia.

#### **IV. Dyskusja dotycząca ewentualnych rekomendacji i konkretnych propozycji merytorycznych dotyczących utrzymania, rezygnacji, modyfikacji lub poszerzenia określonych aspektów wniosku konkursowego IDUB w edycji 2026 roku.**

W czasie dyskusji pojawiły się następujące wnioski:

- IDUB jest programem strategicznym, wymaga jednak zmian przepisów, dokonywanych wg. potrzeb uczelni. Strategie muszą być modyfikowane, bo warunki się zmieniają.
- Program jest ważny do angażowania społeczności akademickiej we współpracę międzynarodową. Skłania do poczucia wspólnoty w społeczności akademickiej na skale uniwersytetu, podobnie jak przy uniwersytetach europejskich.
- Nie da się budować autonomicznej obronności bez nauki. Gospodarka powinna finansować naukę, by korzystać z jej efektów. Bez badań naukowych konkurencyjnych na świecie, nie będzie konkurencyjnej obronności.
- Należy wdrożyć systemowe rozwiązania zwiększające nakłady finansowe na naukę, tak by osiągnąć 2 proc. PKB.
- Dysproporcje we wsparciu uczelni i instytutów. Powoduje to brak równych warunków do rozwoju instytutów względem uczelni.
- Propozycja rozszerzenia grona uczelni IDUB do 12.
- Nieetyczne praktyki publikacyjne mogą utrudniać przeprowadzenie rzetelnej oceny IDUB.

W ramach refleksji nad kryteriami konkursu IDUB zasygnalizowano:

- Postulat 1- przekonanie ministerstwa, by podsumowanie edycji nie było oparte na raporcie śródkresowym, ważny jest kontakt z otoczeniem. Postulat 2 - okres między zakończeniem jednej edycji, a rozpoczęciem drugiej, tak by był czas na przygotowanie wniosku.
- Założeniem prog. jest konkurowanie z uczelniami w Europie i na świecie – punktem wyjścia jest stworzenie definicji konkurowania (narzędzia, kryteria);
- Czym jest doskonałość? Uświadomieniem własnej niedoskonałości. To luka w realizacji misji uczelni, a tym w jakim miejscu uczelnia się znajduje;
- Nakłady na naukę są niewystraszające. Brak precyzyjnej informacji o rzeczywistych nakładach na naukę;
- Nie można stworzyć rekomendacji bez rzetelnej oceny poprzedniej edycji, bazując jedynie na wynikach śródkresowych;
- W rekomendacjach należy uwzględnić dwa aspekty – ewaluację poprzedniej edycji wraz z finansowaniem;
- Zwrócenie się do uczelni będących w programie IDUB z pytaniem, co powinno być mierzone.

Zdaniem prof. Pałysa podczas dyskusji zasygnalizowano wiele wątków. Należy wrócić do przedyskutowania rekomendacji dot. przyszłego konkursu IDUB, niemniej jednak najpierw potrzebna jest wiedza, jak zadziały dotychczasowe zasady. Celem IDUB jest zmiana spojrzenia na uczelnie, jak i zmiana kulturowa dot. wielu obszarów: organizacji wewnętrznej uczelni, sposobu prowadzenia badań, wspierania różnych działań w ramach zarówno polityki organizacyjnej, jak i finansowej. Ta zmiana nie odbywa się w ciągu 4-5 lat, taki proces wymaga dłuższego czasu. Zbliżając się do końca programu IDUB, nasuwają się wnioski, że 6 lat to nie

czas, w którym zmiana kulturowa może się dokonać, może się jedynie rozpocząć. Zmiany rozpoczęły się we wszystkich uczelniach IDUB i powinny być kontynuowane.

## **V. Informacje i sprawy bieżące**

1. Pismo z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie zaakceptowania wspólnie uzgodnionych przedstawicieli KRASP (członka), RGNiSW i PAN (zastępcy członka) do udziału w Komitecie Monitorującym programu Interreg Litwa-Polska 2021-2027– uaktualnienie składu.

Osoby pełniące wcześniej funkcje zarówno członka jak i jego zastępcy w pracach Komitetu będą kontynuować swoje funkcje. Członkiem pozostaje dr Renata Promyk z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Polska Akademia Nauk podtrzymuje kandydaturę prof. dr. hab. inż. Andrzeja M. Jagodzińskiego – akceptacja RGNiSW.

2. Stanowisko do skargi Pana prof. Piotra Borka z dnia 15 stycznia 2025 r na bezczynność RGNiSW.

Stanowisko Departamentu Prawnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

3. Pismo Pana Huberta Cichockiego, Prezesa Centrum Łukasiewicz, w sprawie zmiany członka RGNiSW.

Nowym Członkiem RGNiSW z ramienia Sieci Badawczej Łukasiewicz został prof. dr inż. Rafał Łukasik.

Rada przyjęła uchwałę nr 179/2025. Od głosu wstrzymały się 2 osoby.

4. Odpowiedź na pismo Pani dr Karoliny Ziolo-Pużuk, Sekretarza Stanu w MNiSW, ws. rozszerzenia składu zespołu o przedstawicielki środowiska naukowego reprezentujące dyscyplinę należącą do nauk humanistycznych, społecznych czy dziedziny sztuki powoływanego Zespołu doradczego ds. opracowania założeń do nowej ewaluacji jakości.

Rada Główna zarekomendowała dwie przedstawicielki: prof. dr hab. Grażynę Borkowską oraz dr hab. Katarzynę Byrkę.

## **VI. Przyjęcie protokołu z XXX posiedzenia Rady Głównej (19-20 marca 2025 r.)**

Rada jednogłośnie przyjęła protokół z XXX posiedzenia RGNiSW.

## **VII. Zaopiniowanie projektów aktów prawnych**

1. Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie stypendiów ministra właściwego do spraw zdrowia dla studentów (MZ 1756).

Rada przyjęła uchwałę nr 175/2025 jednogłośnie.

2. Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania środków finansowych na utrzymanie aparatury naukowo-badawczej, stanowiska badawczego oraz specjalnej infrastruktury informatycznej oraz oceny raportu z ich wykorzystania (MNiSW 13).

Rada przyjęła uchwałę nr 178/2025 jednogłośnie.

3. Komunikat KE z 5 marca 2025 r. „The Union of Skills”

Stanowisko Rady Głównej zostanie przekazane z maju br.

## **VIII. Stanowiska i działania w sprawie innych dokumentów i aktów prawnych**

1. Projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę o finansach publicznych

Rada przyjęła uchwałę nr 177/2025 jednogłośnie.

2. Zaopiniowanie „Sprawozdania z działalności Narodowego Centrum Nauki w 2024 r.” wraz ze „Sprawozdaniem z ewaluacji działalności Narodowego Centrum Nauki w 2024 r.”

Rada przyjęła uchwałę nr 182/2025 jednogłośnie.

Rada przyjęła uchwałę nr 183/2025 jednogłośnie.

3. Opinia w sprawie postulatu Ministra Obrony Narodowej dot. wyodrębnienia nauk o obronności jako samodzielnej dyscypliny naukowej w ramach dziedziny nauk społecznych.

Rada przyjęła uchwałę nr 176/2025 jednogłośnie.

4. Opinia dot. prośby Komitetu Inżynierii Produkcji PAN o podjęcie prac mających na celu dostosowanie klasyfikacji dyscyplin naukowych do potrzeb nowoczesnej gospodarki i przywrócenie dyscypliny „inżynieria produkcji”.

Rada przyjęła uchwałę nr 180/2025 jednogłośnie.

5. Odpowiedź na pismo Pani dr Karoliny Ziolo-Pużuk, Sekretarza Stanu w MNiSW, ws. wskazania kandydata na członka międzynarodowego zespołu ekspertów na potrzeby ewaluacji końcowej programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” oraz oceny wniosków konkursowych w II edycji konkursu w ramach IDUB.

Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zarekomendowała kandydatów:

1. Prof. Mariam Camarero
2. Prof. Yvan Vander Heyden
3. Prof. Peter (Petrus Albertus Maria) Maassen
4. Prof. Carl Johan Sundberg
5. Prof. Michael Hengartner

6. Opinia dot. pisma Pani dr Karoliny Ziolo-Pużuk, Sekretarza Stanu w MNiSW, ws. ewentualnych rekomendacji i propozycji dotyczących utrzymania, rezygnacji, modyfikacji lub poszerzenia określonych aspektów wniosku konkursowego na potrzeby II edycji konkursu w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”

Rekomendacje zostaną przekazane z maju br.

## **IX. Sprawy różne i wolne wnioski**

1. Głos Rady Głównej ws. wydarzeń w Sumskim Uniwersytecie Państwowym.

Pismo Rady Głównej skierowane do rektora Sumskiego Uniwersytetu Państwowego, jako akt wsparcia dla społeczności i władz Uniwersytetu.

2. Stanowisko środowiska naukowego wobec przyszłości polityki spójności UE w kolejnych Wieloletnich Ramach Finansowych (WRF).

Rada przyjęła uchwałę nr 184/2025 jednogłośnie.

3. Apel Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich(KRZaSP) ws. włączania przedstawicieli do prac zespołów ministerialnych

Pismo Rady Głównej do ministra Marcina Kulaska ws. włączania przedstawicieli KRZaSP do udziału w pracach zespołów ministerialnych.

## **X. Zamknięcie posiedzenia**

Prof. M. Pałys podziękował uczestnikom za udział w obradach i zamknął posiedzenie.

Przewodniczący  
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Marcin Pałys

## **Załączniki:**

1. Uchwały 175-184/2025